

Vera_kud@ukr.net

Кудлай Віра Григоріївна

к.е.н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна
ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8330-4832>

Vera_kud@ukr.net

Kudlai Vira

candidate of science in Economics (PhD),
Associate professor
SHEE "Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman", Ukraine

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В РОЗВИТКУ АГРОІННОВАЦІЙ

Анотація

Проаналізовано сучасні тенденції в розвитку агроінновацій як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств агробізнесу. Доведено важливість впровадження інновацій на всіх ланках бізнес-процесів вітчизняних підприємств агробізнесу.

Ключові слова: агроінновації, конкурентоспроможність, аграрний сектор, ефективність.

MODERN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF AGROINNOVATIONS

Summary

The current trends in the development of agroinnovation as a key factor in increasing the competitiveness of domestic agribusiness enterprises are analyzed. The importance of introducing innovations at all levels of business processes of domestic agribusiness enterprises is proved.

Key words: agroinnovation, competitiveness, agricultural sector, efficiency.

Актуальність дослідження пов'язана з прискореним розвитком інноваційних процесів в усіх сферах економічного життя суспільства, зокрема в аграрному бізнесі. Конкурентоспроможність вітчизняних підприємств аграрного бізнесу в першу чергу визначається інноваційністю їх продукції, а також інноваційністю бізнес-процесів, які відбуваються на всьому ланцюжку «від лану — до столу».

Метою дослідження є аналіз розвитку інноваційних процесів в агробізнесі та їх вплив на ефективність та конкурентоспроможність вітчизняного аграрного сектору. Формування і розвиток інновацій в агробізнесі є предметом дослідження багатьох вчених та практиків. Так, проблематиці вивченню впливу інноваційних процесів на підвищення конкурентоспроможності вітчизняного агробізнесу присвятили свої праці Дем'яненко С.І. [3], Кравченко В. [6], Осецький В. Л. [7]. Великий доробок у дослідження інноваційної діяльності аграрних підприємств мають науковці: Базилевич В. М. [1], Витвицька О.Д. [2], Мартинюк М. А. [6].

Ми цілком погоджуємося з думкою науковців, які вважають, що інноваційність — це не тільки ключ до динамічного розвитку, добробуту, особистого успіху, а й засіб забезпечення суверенітету країни, її конкурентоспроможності у сучасному надскладному світі. [4]. Ми вважаємо, що потрібно здійснювати комплексне дослідження сучасних тенденцій в розвитку агроінновацій, а також впливу інноваційних процесів на ефективність аграрних підприємств і агропромислової сфери в цілому.

Аналіз результатів маркетингового дослідження, проведеного у 2019 році серед топ-менеджерів найбільших вітчизняних агрокомпаній свідчить, що 95 % респондентів, зазначили про прискорення темпів впровадження агроінновацій протягом останніх чотирьох років майже в 5 разів порівняно з попереднім періодом. Близько 85 % опитаних топ-менеджерів вважають, що в подальшому ця тенденція буде лише посилюватись. На думку 92 % респондентів саме агроінновації є ключовим фактором успіху в конкурентній боротьбі як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках, а також сприяють підвищенню дохідності аграрного бізнесу.

Результати дослідження сучасних тенденції розвитку агроінновацій дозволяють виокремити такі ключові аспекти:

- систематичний моніторинг стану ґрунту, посів за допомогою супутників, дронів;
- моніторинг і контроль за витрачанням всіх видів ресурсів на основі цілісної ІТ-системи;
- запровадження точного землеробства, що дозволяє підвищити ефективність аграрного виробництва;
- запровадження ресурсозберігаючих технологій на всіх етапах виробництва, транспортування, зберігання, реалізації аграрної продукції;
- розвиток біотехнологій в рослинництві і тваринництві з метою отримання більших обсягів аграрної продукції високого рівня якості;
- простежуваність харчових продуктів на усьому харчовому ланцюжку від виробника до споживача за допомогою сучасних автоматизованих систем збору і обробки інформації;
- розвиток вертикальних ферм в великих містах, які дозволяють міським жителям виробляти органічну продукцію для свого споживання і отримувати психологічне розвантаження від процесу вирощування сільськогосподарських рослин;

- он-лайн майданчики для торгівлі аграрною продукцією як оптовими партіями так і для здійснення закупівель безпосередньо кінцевими споживачами для власного споживання.

Серед причин, які гальмують впровадження і застосування інновацій в агробізнесі експерти виділяють:

- великий податковий тягар, який не залишає ресурсів для здійснення інноваційної діяльності;
- низька частка високваліфікованого персоналу аграрних підприємств, які володіють сучасними новітніми технологіями і знаннями;
- органи державної влади, бізнес-спільнота не сповідують і не активно підтримують інноваційні цінності розвитку економіки;
- економічна політика держави на макрорівні не стимулює підприємства агробізнесу займатись розробкою і випуском інноваційної продукції;
- недосконале нормативно-правове забезпечення, яке регулює інноваційну діяльність підприємств агробізнесу;
- низький інвестиційний рівень підтримки науково-технічної діяльності підприємств агробізнесу;
- низький рівень партнерських взаємовідносин між усіма суб'єктами інноваційної діяльності від наукових установ до підприємств агробізнесу.

Отже, державна політика в сфері інноваційної діяльності повинна бути пріоритетним напрямком в економічній політиці в сучасних умовах задля підвищення економічної ефективності підприємств аграрної сфери та забезпечення населення високоякісними продуктами агропромислового виробництва.

Література

1. Базилевич В. М. Передумови розроблення концепції розвитку АПК України. Проблеми і перспективи економіки та управління. — 2015. — № 2. — С. 135-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpu_2015_2_20.
2. Витвицька О.Д. Управління комерціалізацією інноваційної продукції аграрного сектору. Монографія [Витвицька О.Д., Коробка В.М.].«Компрінт». — 2016. — 215с.
3. Дем'яненко С.І. Інноваційне зростання — основа стабільності агропромислового комплексу / С. І. Дем'яненко // Наука та інновації. Сільськогосподарські і аграрні технології. — 2005. — Т. 1. — Вип. 1. — С. 87–98.
4. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. — К., 2015. — 336 с.
5. Кравченко В. Інновації та АПК: чому за таким союзом майбутнє. Mind — незалежний журналістський бізнес-портал. 27 вересня 2019 р. URL : <https://mind.ua/publications/20202576-innovaciyi-ta-ark-chomu-za-takim-soyuzom-majbutne>.]
6. Мартинюк М. А. Інновації в сільському господарстві / М. А. Мартинюк, Т. М. Ратошнюк // Економіка АПК. — 2014. — № 2. — С. 94–98.
7. Осецький В. Л. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя : монографія. Київ : Київський нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2018. — 536 с.